

Lærervejledning

Dansk, historie, samfundsfag, psykologi

Roman: Sidste skoledag

Om emnet

Skoleskyderier er ikke et nyt fænomen, men antallet af skoleskyderier er støt stigende verden over. Især USA har de seneste år oplevet en voldsom stigning i antallet af skoleskyderier, og de to værste episoder har fundet sted inden for de seneste 10 år med henholdsvis 33 og 28 dræbte.

Men skoleskyderier rammer også i Europa.

I Danmark blev to studerende dræbt og to andre såret i 1994, da en medstuderende gennemførte et skoleskyderi på Aarhus Universitet. Gerningsmanden begik efterfølgende selvmord.

Også lande nær os er blevet ramt: Både Finland og Tyskland har oplevet voldsomme skoleskyderier med adskillige dræbte. Fænomenet er altså tættere på, end mange tror, og flere danske skoler har også oplevet trusler, som leder tankerne i den retning. Derfor er det oplagt at stille spørgsmålet, om et skoleskyderi kan ske i Danmark – igen?

I kølvandet på et skoleskyderi bliver der ofte viderebragt et forsimplet – eller ligefrem forkert – billede af gerningsmanden og motiverne bag hans handling.

Virkeligheden er til gengæld kompleks og kræver en forståelse af skoleskyderens personlighed men også hans omgivelser: Kammerater, familie, skole og andre relationer. Gerningsmanden er meget sjældent en sindssyg person. Og sjældent det ”monster”, som ofte præsenteres i medierne.

Emnet kan være kontroversielt, men er desværre også meget aktuelt og især relevant for de ældste klasser. I ”Sidste skoledag” bliver eleverne ført ind i gerningsmandens tilværelse, hans ensomhed, isolation og oplevelse af at være udstødt, samt påvirkninger fra omverdenen: dynamikkerne i hjemmet, på skolen og blandt kammeraterne. Eleverne får dermed en forståelse for de mekanismer, der får en skoleelev til at blive skoleskyder.

Disse mekanismer vil kunne genkendes af de fleste unge, og bogen lægger dermed op til refleksion og debat om de vilkår, der præger ungdommen i dag, og hvordan disse vilkår kan føre til ekstreme handlinger.

Om ”Sidste skoledag”

Charles er en begavet men ensom gymnasieelev, fanget i et spind af destruktive tanker. I romanen ”Sidste skoledag” følger læseren de sidste seks uger af Charles’ liv, som langsomt men sikkert fører ham ind i mørket, indtil han omsider tvinges til at finde forløsning fra tankernes diktatur.

Historien om Charles Albert Ingreen er fiktion, men inspireret af virkelige begivenheder.

”Sidste skoledag” bygger på nogle af de mange sager om skoleskyderier, der har rystet verden i de seneste 50 år, samt undersøgelser fra eksperter og myndigheder, som har forsøgt at klarlægge motiverne bag skoleskyder-fænomenet.

Forfatteren har således skabt sin hovedperson ud fra en omfattende research i rapporter og undersøgelser fra myndighederne samt efterladte manifeste, dagbøger og lignende fra virkelighedens gerningsmænd.

Efter et skoleskyderi er omverdenens første spørgsmål altid: Hvorfor?

”Sidste skoledag” giver et nærværende og uhyggeligt realistisk bud på svaret.

Relevante skolefag samt vinkler på emnet

Bogen kan være relevant i flere forskellige fag, for eksempel dansk, samfundsfag, psykologi eller historie. Eventuelt også i tværfaglige forløb.

Som diskussion i klassen eller oplæg til skolestil vil følgende vinkler være oplagte:

- Hvilke mekanismer er det, der kan få et ungt menneske til at skyde sine klassekammerater? Hvilken rolle spiller de mekanismer hver især, som bogen præsenterer: Ensomheden, familien, skolen, kammeraterne, hovedpersonens karaktertræk?
- Er der særlige livsvilkår for unge mennesker i et moderne samfund, som kan være medvirkende til at udvikle en skoleskyder?
- Kan eleverne genkende nogle af hovedpersonens følelser og oplevelser hos sig selv eller andre? Hvad gør de ved det? Hvad kan der gøres ved det?
- Er det muligt at genkende en potentiel skoleskyder? Eller kan man på anden vis forebygge skoleskyderier? Hvordan?
- Kunne eleven selv blive skoleskyder? Eller være skyld i, at en anden blev skoleskyder?
- Er skoleskyderen ond? Eller er det kun handlingen, der er ond? Defineres en person af sine handlinger?
- Hvordan udvikles identiteten i teenageårene?
- Hvilken påvirkning får vi fra musik, computerspil og film, og hvilken rolle – om nogen – spiller disse påvirkninger i forhold til vores identitet og vores handlinger? Kan der være en sammenhæng mellem computerspil etc. og voldelige handlinger?
- Kan voldelige handlinger smitte? Hvorfor medfører et skoleskyderi ofte trusler på andre skoler, og hvorfor er skoleskydere ofte blevet inspireret og motiveret af tidligere skoleskydere? Hvilken indflydelse har tv og internettet på fænomenets udbredelse?
- Kan man drage paralleller mellem skoleskyderier og andre voldelige handlinger? Findes der også her en tendens til, at handlingerne inspirerer andre til noget lignende? Hvilke perspektiver giver det i forhold til et moderne samfund og til fremtiden?
- Er adgangen til våben den afgørende faktor i forhold til skoleskyderier? Ville Danmark være plaget af skoleskyderier i samme grad som USA, hvis det var lige så nemt at skaffe sig et våben i Danmark?
- Adskiller Danmark sig fra USA på andre måder, som betyder, at Danmark ikke er disponeret for skoleskyderier? For eksempel i kraft af vores kultur, samfundets opbygning eller andet, som betyder, at der ikke udvikles skoleskydere, eller at de bliver hjulpet, før det er for sent?

Om Søren Poder

Søren Poder (f. 1974) er uddannet journalist samt cand.mag. i journalistik og har i 10 år arbejdet som fast tilknyttet freelancer for Dagbladenes Bureau i København. I dag arbejder han som journalist og redaktør hos Mediehuset Herning Folkeblad.

Besøg af forfatteren

Søren Poder kommer gerne ud på skolen og fortæller om virkelighedens skoleskyderier og de karakteristika, som er typiske for gerningsmanden, miljøet omkring ham og motiverne for hans handling.

Der er også mulighed for at få besøg af Søren Poder til foredrag eller workshops om skriveteknik, idéudvikling og forfatterens proces fra idé til færdig fortælling.

Til diskussion om fortælleform og skriveteknik vil følgende vinkler være interessante

- Hvad ligger bag forfatterens valg af fortælleform? Valget af nutid og jeg-fortæller? Kunne historien fungere, hvis forfatteren havde valgt anderledes?
- Læseren bliver ført igennem historien via hovedpersonen. I hvilket omfang er læseren villig til at acceptere hovedpersonens opfattelse af verden? Er hovedpersonens opfattelse reel?
- Hvordan ville læseren mon opfatte den samme verden og bogens hovedperson, hvis jeg-fortælleren havde været Kris, rektor, eller en af bogens øvrige personer?
- Læserens dilemma: I mange fortællinger er hovedpersonen eller historiens helt en skurk eller, i dette tilfælde, en potentiel masse-morder. Hvorfor får vi alligevel sympati med disse hovedpersoner undervejs i fortællingen?

LEKTØRUDTALELSE

Kort om bogen

Hvad får et ungt menneske til at skyde sine klassekammerater? Hvad ligger bag denne forfærdelige gerning? For unge læsere fra cirka 14 år. Kan også bruges til emnearbejde i skolen.

Beskrivelse

Charles Albert Ingreen går i gymnasiet. Han har et par enkelte venner, rødvinsdrikkende forældre og en hund, Heckles. Hans klassekammerater synes, han er underlig. Og så har han ensomheden og de mange tanker. Charles er meget fascineret af tidligere skoleskyderier i verden, og som hans mistrivsel vokser, fokuseres hans tanker på det. Vi følger Charles i ugerne op til den dag, hvor hans beslutning skal føres ud i livet. En beslutning om at skyde sine klassekammerater. Hvert kapitel starter med et citat fra et tidligere skoleskyderi. Søren Poder er journalist, og dette er hans debutroman.

Vurdering

Skoleskyderier er uhyggelige og angstprovokerende, og her har forfatteren ladet sig inspirere af tidligere skoleskyderier. Hovedpersonens tanker fremstilles på en troværdig og sympatisk måde, man får både ondt af ham, og man skræmmes. Man skal ikke forvente brag og tjubang, men nærmere en optakt til og forklaring på de processer, der kan skubbe et ungt menneske ud over kanten. En fin roman om et vigtigt emne.

Andre bøger om samme emne/genre

Jeg kan ikke finde andre danske ungdomsbøger om emnet skoleskyderi. Kan derfor bedst sammenlignes med Mikael Niemis ”Skyd appelsinen” fra 2011, som dog har en lidt anden vinkel på emnet.

Til bibliotekaren

En interessant ungdomsroman, om et vigtigt emne, der udfylder et hul i samlingen. Bør anskaffes bredt til ungdomshylderne.

For yderligere oplysninger og indkøb af bogen kontakt venligst

Forlaget Turbine

Marie Jensby
marie.jensby@turbine.dk
86 12 79 16

For mere information om bogen og kontakt til forfatteren

www.sorenpoder.com